

Орындаған: Кумисбекова Жансая

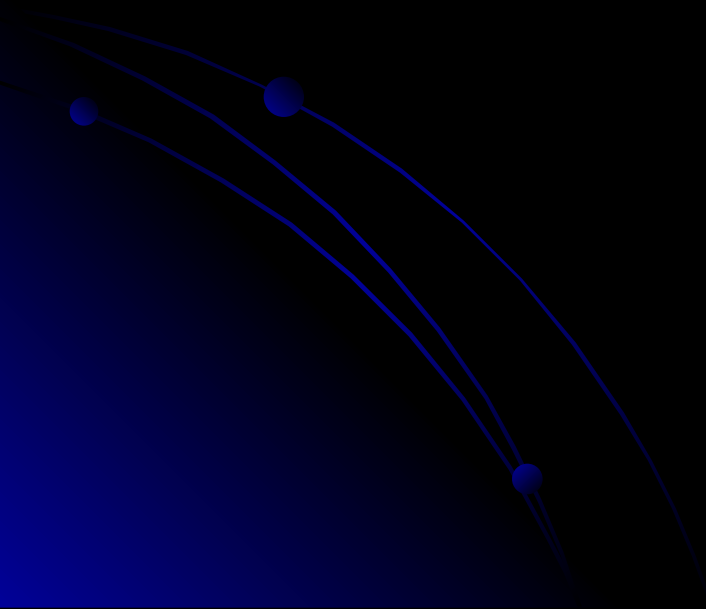
Жоспар:

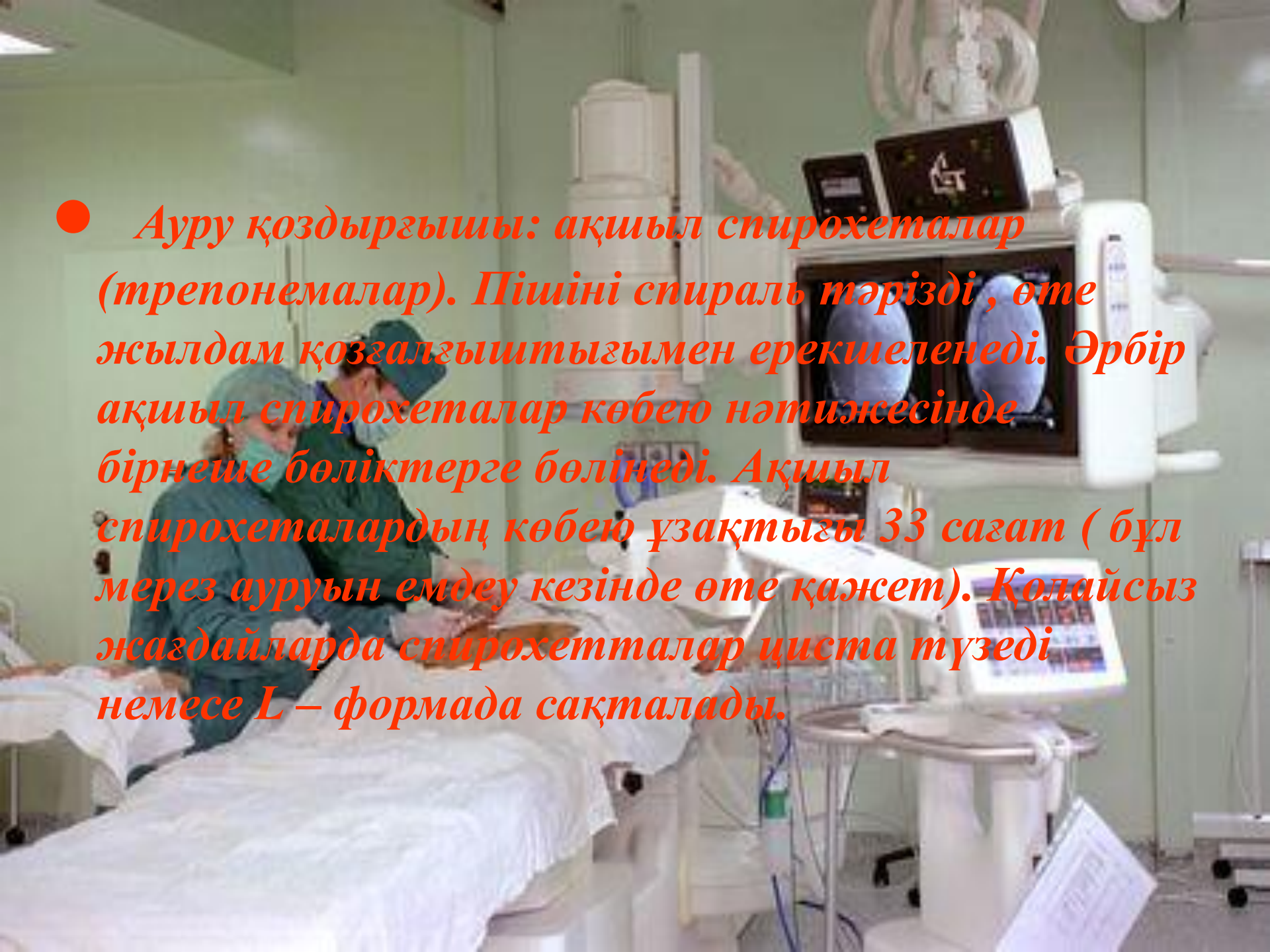
- *Мерез*
- *Тума мерез*
- *Этиологиясы*
- *Патогенезі*
- *Диагностикасы*
- *Емдеу іс – шаралары.*

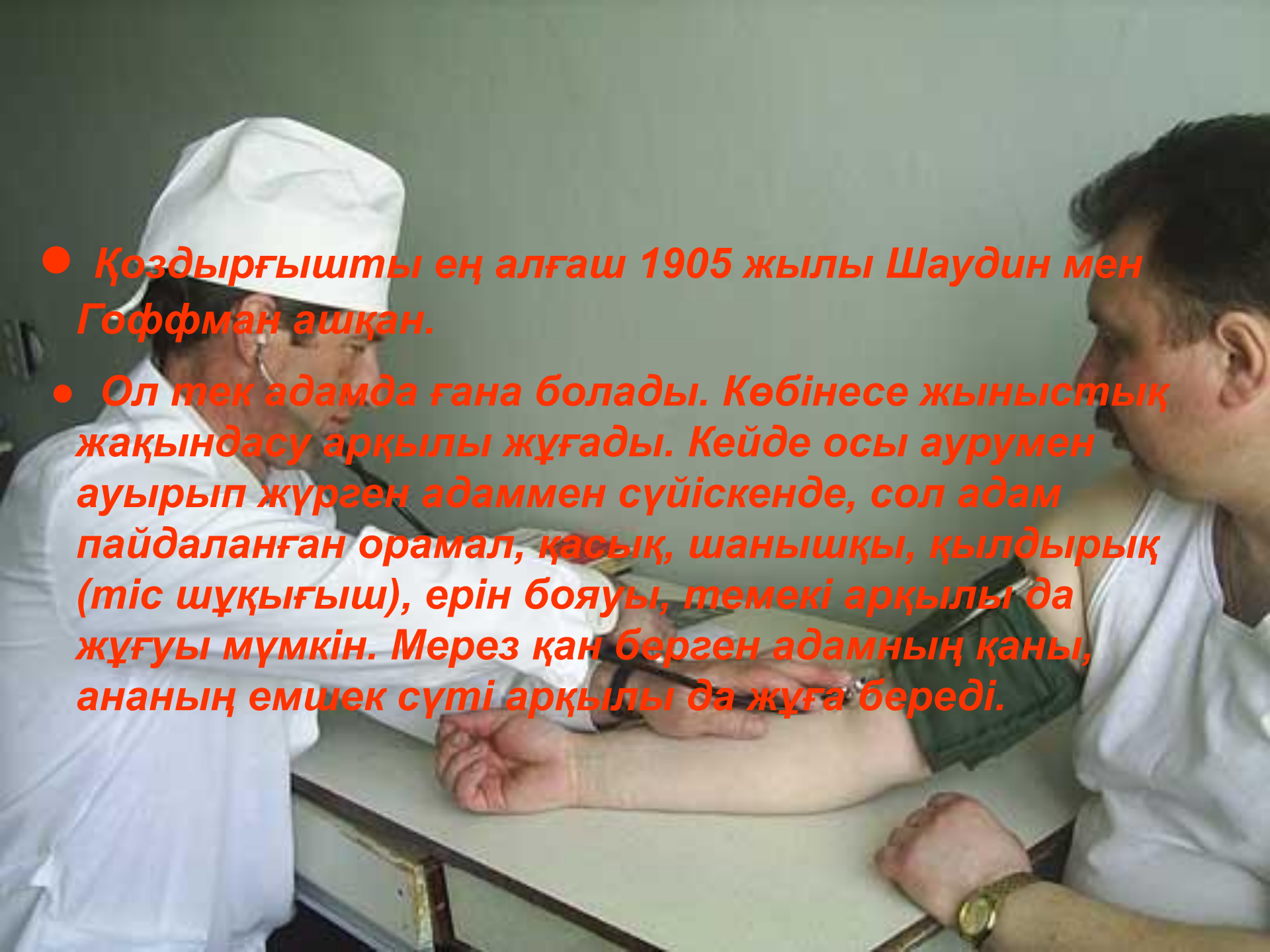

**Мерез (латынша : *Syphilis*;
қытайша : 梅毒) —
жұқпалы созылмалы ауру.**

Этиологиясы:

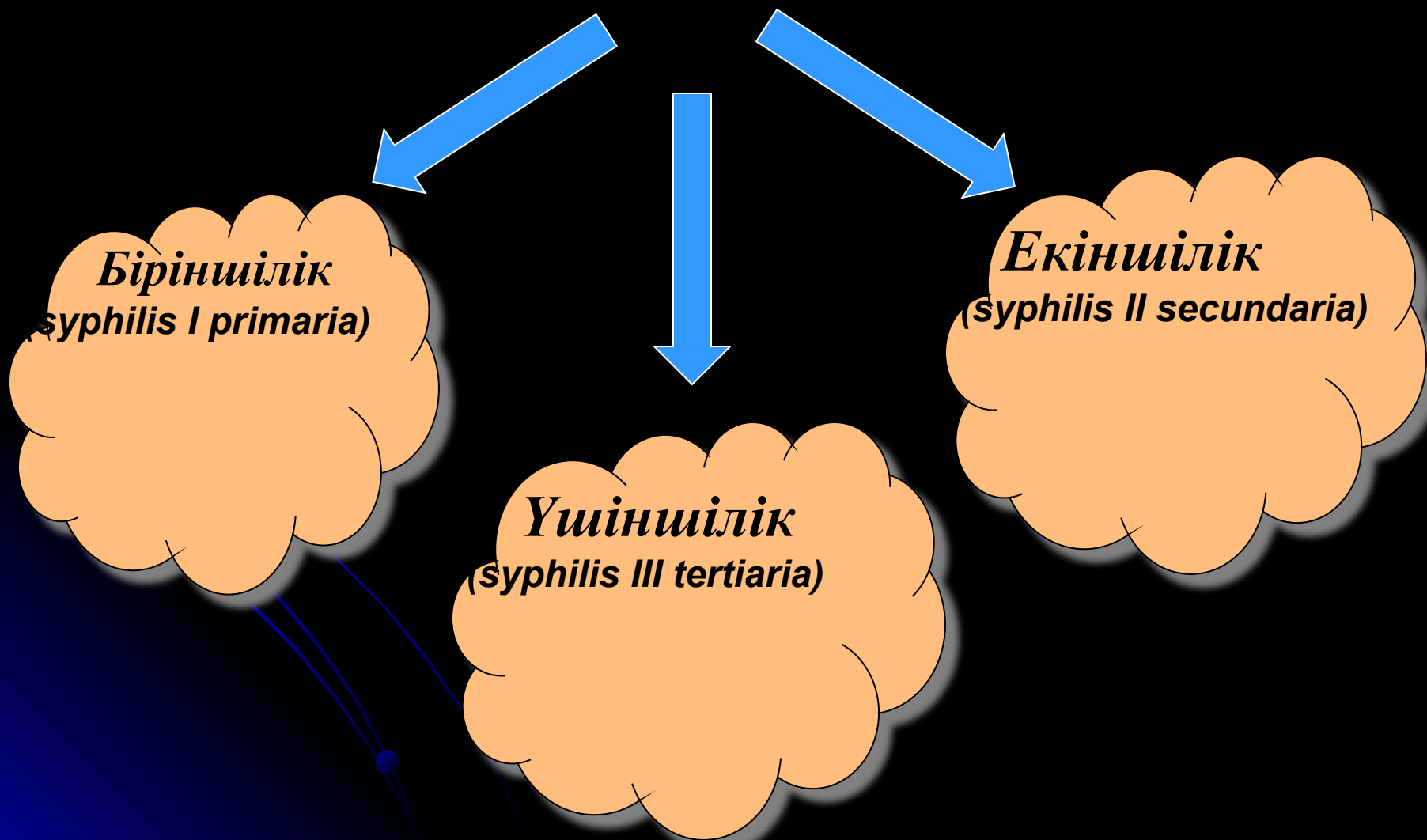
-
- *Ауру қоздырғышы: ақшыл спирохеталар (трепонемалар). Пішіні спираль тәрізді, өте жылдам қозғалғыштығымен ерекшеленеді. Әрбір ақшыл спирохеталар көбею нәтижесінде бірнеше бөліктерге бөлінеді. Ақшыл спирохеталардың көбею ұзақтығы 33 сағат (бұл мерез ауруын емдеу кезінде өте қажет). Қолайсыз жағдайларда спирохетталар циста түзеді немесе L – формада сақталады.*

-
- A medical professional in a white uniform and cap is examining a patient's arm. The patient is wearing a white tank top and a green blood pressure cuff. The medical professional is holding the patient's arm and appears to be measuring blood pressure or checking for a pulse. The background is a plain, light-colored wall.
- Қоздырғышты ең алғаш 1905 жылы Шаудин мен Гоффман ашқан.
 - Ол тек адамда ғана болады. Көбінесе жыныстық жақындасу арқылы жұғады. Кейде осы аурумен ауырып жүрген адаммен сүйіскенде, сол адам пайдаланған орамал, қасық, шанышқы, қылдырық (тіс шұқығыш), ерін бояуы, темекі арқылы да жұғуы мүмкін. Мerez қан берген адамның қаны, ананың емшек сүті арқылы да жұға береді.

Патогенезі:

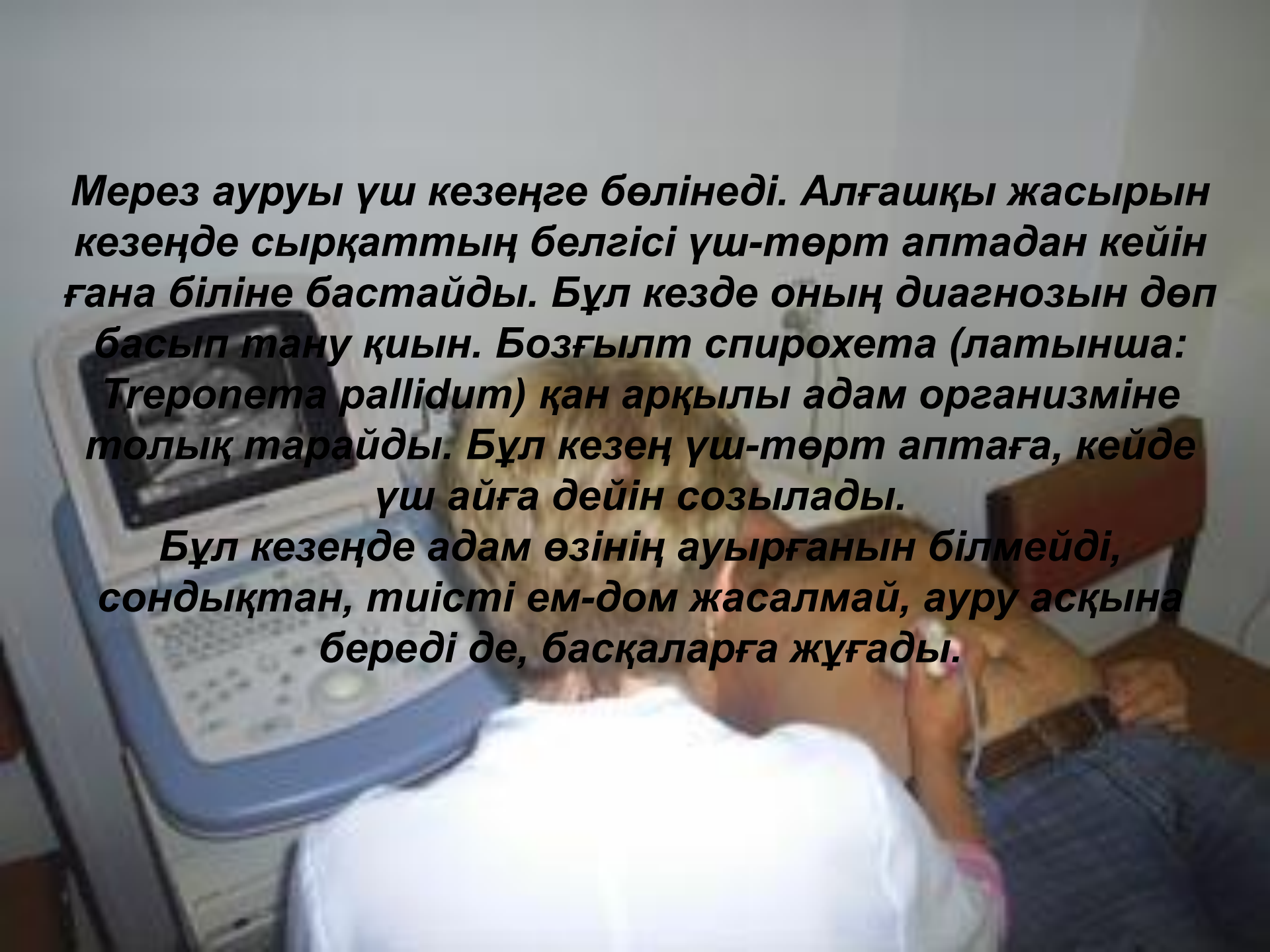

Мерездің кезеңдері:

Мерез ауруы үш кезеңге бөлінеді. Алғашқы жасырын кезеңде сырқаттың белгісі үш-төрт аптадан кейін ғана біліне бастайды. Бұл кезде оның диагнозын дөп басып тану қиын. Бозғылт спирохета (латынша: *Treponema pallidum*) қан арқылы адам организміне толық тарайды. Бұл кезең үш-төрт аптаға, кейде үш айға дейін созылады.

Бұл кезеңде адам өзінің ауырғанын білмейді, сондықтан, тиісті ем-дом жасалмай, ауру асқына береді де, басқаларға жұғады.

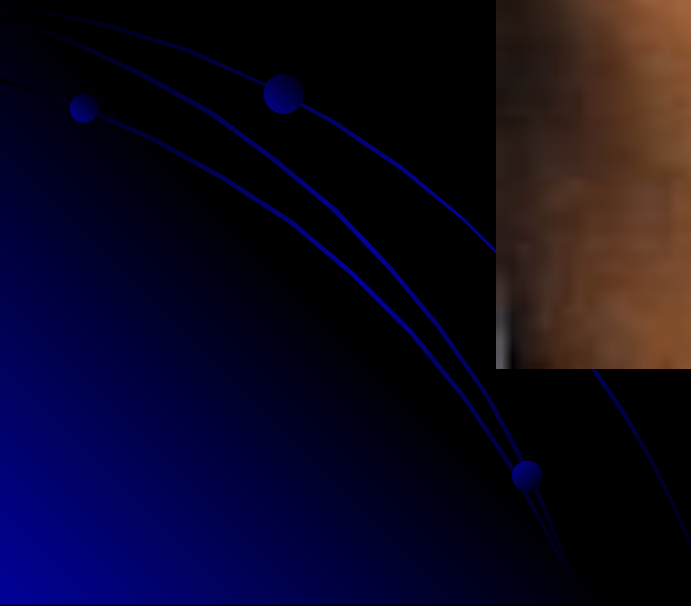

- **Алғашқы жасырын кезеңде сырқаттың белгісі үш-төрт аптадан кейін ғана біліне бастайды. Бұл кезде оның диагнозын дөп басып тану қиын. Бозғылт спирохета (латынша : *Treponema pallidum*) қан арқылы адам организміне толық тарайды. Бұл кезең үш-төрт аптаға, кейде үш айға дейін созылады.**
- **Бұл кезеңде адам өзінің ауырғанын білмейді, сондықтан, тиісті ем-дом жасалмай, ауру асқына береді де, басқаларға жұғады.**

Ауру белгісі пайда болғаннан кейінгі бір апта ішінде жара маңайындағы бездер үлкейіп ісе бастайды. Бірақ, ол жанға батып ауырмайтындықтан, сырқаттың оған көңіл аудармауы да мүмкін. Ауру жұққаннан кейін бір жарым-екі айдың ішінде де сырқаттың жалпы көңіл-күйі пәлендей өзгере қоймайды, бірақ, аздаған әлсіздік, буындардың сырқырауы, дене қызуының ептеп көтерілуі байқалады.

Ауру жүзққаннан кейін екі-үш ай өткесін мерездің екінші кезеңі басталады. Бұл кезеңде теріге бөртпе қаптап кетеді, бірақ, ол теріні түсірмейді және науқасқа да айтарлықтай әсер етпейді. Еріннің, ауыздың ішкі сілекей қабына ақ таңдақтар түседі. Кейде дауыс қарлығуы да мүмкін, сонымен қатар, теріде қызғылт түйіршіктер пайда болады. Жыныс мүшелеріне шыққан майда түйіндер бара-бара үлкейе түседі. Кейде біріне-бірі қосылып, үлкен жараға айналады.

- **Осы жарадан аққан іріңде бозғылт спирохета көбейіп, дене қызуы көтеріледі. Бұл кездегі ауру адамның басқаларға мерез ауруын тарату мүмкіндігі ерекше күшті болады. Біраз уақыттан кейін алгі белгілер өзінен-өзі жоғалып кетеді. Ауру өзін жазылдым деп санайды. Оны бездерден, қаннан ғана табуға болады. Егер ауру адам емделмесе мерездің екінші кезеңі үш - төрт жылға созылады және әлсін-әлсін жоғарыда айтылған белгілер қайталап отырады.**

Осыдан соң мерез үшінші кезеңге өтеді. Бұл кезеңде сырқат организмы мүлде әлсіреп, ми мен жұлын жүйелерінің жұмысы бұзылады, адам сал болып қалады, көзі көрмейді, жүкті әйелдер бала тастайды, жүрек, өкпе, бауыр қызметтері нашарлайды. Мұрын кеңсірігі опырылып, адам пұшық болып қалады. Сонымен қатар периартерит, аневризма құбылыстары көрінеді. Осыған байланысты кейбір ағзаларда атрофия немесе инфаркт пайда болады.

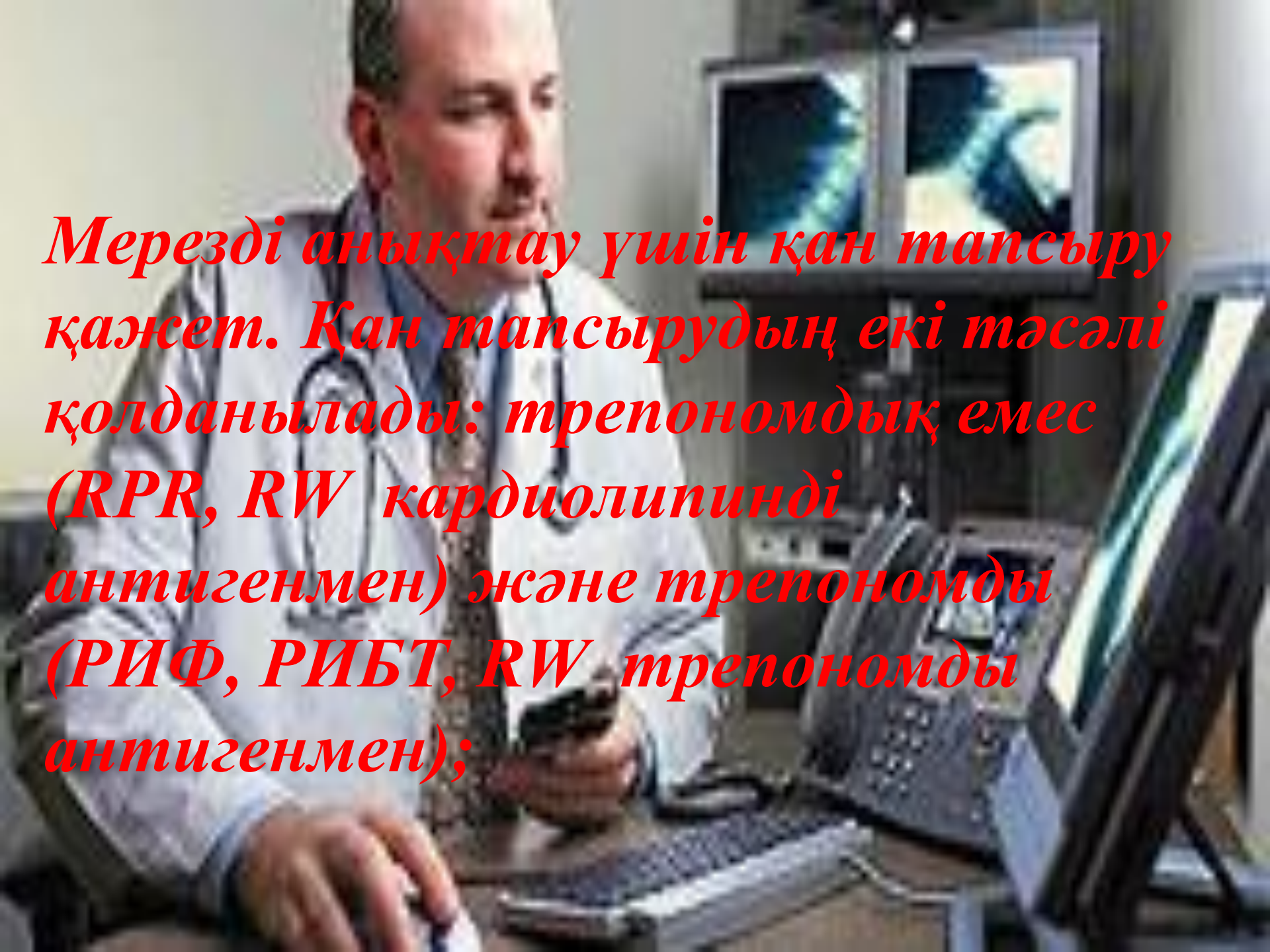

- *Жүйке жүйесінің мерезі –(нейросифилис) (neurosyphilis): ерте (neurosyphilis praecox) – ерте пайда болатын мерез 5 жасқа дейін, кеш пайда болатын мерез (neurosyphilis tarda) – 5 жасстан кейін.*
- *Висцеральді мерез (syphilis visceralis) - бұл ішкі ағзалардың зақымдалуымен жүретін мерез (жүрек, бас миы, жұлын, өкпе, бауыр, асқазан).*

A photograph of four medical professionals, likely surgeons, wearing blue scrubs, white surgical masks, and white bouffant caps. They are arranged in a group, looking directly at the camera. The background is a solid, light purple color. The text is overlaid in the center of the image.

***Мерездің
диагностикасы:***

A doctor in a white lab coat is seated at a desk in a clinical or office setting. He is looking towards the right, holding a mobile phone in his left hand. The desk is equipped with a computer keyboard and several monitors. One monitor in the foreground shows a green and white image, possibly a medical scan. In the background, two more monitors are visible, displaying abstract blue and white patterns. The overall scene suggests a professional medical environment.

Мерезді анықтау үшін қан тапсыру қажет. Қан тапсырудың екі тәсілі қолданылады: трепономдық емес (RPR, RW кардиолипінді антигенмен) және трепономды (РИФ, РИБТ, RW трепономды антигенмен);

■ Жалпылама анализ тапсырғанда (аурухана, поликлиникаларда) трепономдық емес қан тапсыру әдісі қолданылады. Бірақ егер мерез анықталып жатса, толық сенімді болу үшін трепономдық қан тапсыру әдісі қолданылады.

- *Емдеудің тиімділігі үшін трепонемдық емес қан тапсыру әдісінің мөлшерлік түрі қолданылады (мысалы, RW кардиолипінді антигенімен). Трепономды әдіс мерезбен ауырғаннан кейінде өмір бойы қалады. Сол себептен шипалы емді бағалау кезінде трепонемдық қан тапсыру әдісі (мысалға РИФ, РИБТ, РПГА) қолданылмайды .*

- *Мерезді емдеу тек диагноздың лабораториялық әдістермен анықталғаннан кейін ғана іске асырылады. Емдеу комплексті және жеке (индивидуально) болуы тиіс. Емнің негізін антибиотиктер құрайды. Керек жағдайда қосымша емдерді (иммунотерапия, жалпы толықтырушы препараттар, физиотерапия т. б қолданылады.) Өзіндік ем қабылдау өте қауіпті !*

Тума мерез

- Мерездің әсерінен туған ұрық көбінесе түсік болып түседі немесе жатыр ішінде өледі. Кейде дүниеге келген нәрестеде мерездің әйгіленімдері байқалады немесе ол біршама уақыт өте келе көрініс береді.**

Ауруды жұқтыру жиілігі және ауырудың ауырлығы неге байланысты:

Аурудың негізгі жұқтыру көзі ауру ана, жұқтыру жиілігі және аурудың ауырлығы жүкті әйелдің мерезді жұқтыру уақытына, белгілерінің белсенділігіне және ұзақтығына байланысты.

Жүктілікке ауруды жұқтыру уақыты қалай әсер етеді:

Көп жағдайда әйелдер ауруды жүкті кезінде немесе жүктілікке 1 жыл бұрын жұқтыруы мүмкін. Бұл жағдайда нәрестеде аурудың клиникалық белгілері айқын көрініс береді. Егер жүкті әйел мерезбен 2 – 3 жылдан көп ауырса онда нәрестерде мерездің белгілері айқын байқалмайды, бірақ әртүрлі дистрофиялар дамуы мүмкін. Яғни нәрестенің сырт бейнесі сау, ішкі ағзаларында бұзылыстар дамуы мүмкін.

Мерезбен ауыратын және ем қабылдамаған әйелден туған нәрестенің жағдайы қалай болмақ:

Ондай аналарда тума мерезбен ауыратын нәресте дүниеге келеді. Құрсақішілік өлім 25, 25 – 30 туа сала, 40 кемерездің көріністері кейіннен көрініс береді.

Қандай жағдайда ем қабылдап жүрген анадан ұрыққа ауру жұғуы мүмкін.

- Егер анасы емді алғашқы 4 ай ішінде қабылдаса ұрықтың бұл ауруды жұқтыру қаупін жоюға болады. Егер ем 18 аптадан соң қабылданса, нәресте мерездің белсенді әйгіленімдерінсіз, бірақ сүйектерінің, буындарының, жүйке жүйесінің, көздерінің зақымдануымен (паренхиматозды кератит) тууы мүмкін.

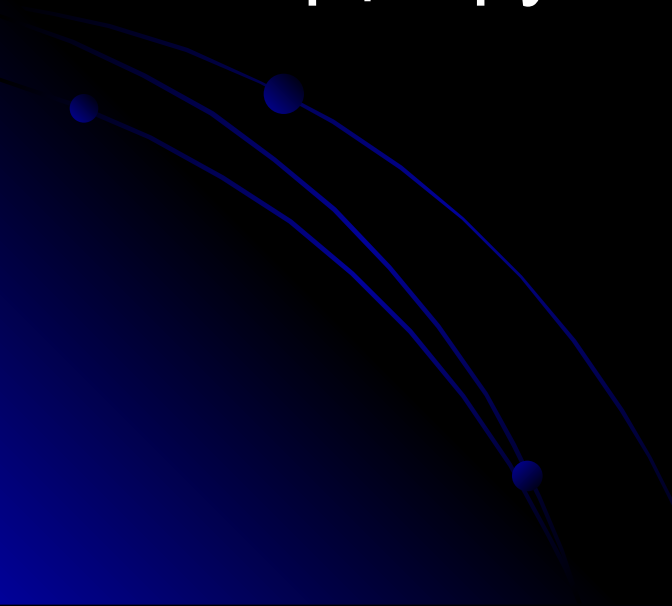
Мерезді жұқтырған ұрықтың тағдыры не болмақ:

- Жүктіліктің түсікпен (көбіне 12 – 16 апта) аяқталуы.
- Нәрестенің өлі тууы мүмкін.
- Уақытынан ерте туылуы мүмкін.
- Мерездің ерте дамидын түрімен туылуы мүмкін.
- Мерездің кеш дамидын түрімен туылуы мүмкін.

Мерезбен ауыратын әйелдің жүктілігі қалай болады:

- Бірінші баласы өлі туылады;
- Екінші баласы мерездің әйгіленімдерімен туылады;
- Үшінші баласы дені сау болуы ықтимал.
- Бұл акушериялық анамнезді тума мерездің диагностикасында қажет.

Мерезбен ауыратын ана қашан ұрықты жұқтыруы мүмкін:

- Ауру ана ұрықты 10 аптадан бастап жұқтырады, бірақ негізі құрсақішілік жұқтыру 4 – 5 апталарда жүреді.
-

Уақытынан ерте туылған мерезбен ауыратын нәрестеге не тән:

- Нәрестеде аурудың клиникалық көріністері 26 аптадан кейін ғана байқалады. Аурудың белсенді көріністерімен туылған нәрестелер 50 пайыздай туылғаннан бір екі сағат аралығында қайтыс болады. Егер мерездің клиникалық көріністері туылғаннан бір ай өткенде немесе туылған сәтіне жақын уақыт аралығынды көрініс берсе, онда дер кезінде қолданылған емдік шаралар арқасында олар аман қалуы ықтимал.

Мерезді жұқтырған ұрыққа тән:

- Ұрықтың мерезді жұқтырғаны негізінен 5 айында анықталады, ұрық 6 – 7 айында өлімге ұшырайды.

Тума мерездің жіктелуі:

- Қазіргі кезде тума мерез: іштен туылған мерездің ерте дамитын түрі және іштен туылған мерездің кеш дамитын түрі болып екіге жіктеледі. Ерте дамитын түрі, яғни 2 жасқа дейін. Бұл түрдің өзі екі кезеңнен ерте туылған мерез әйгіленімдерімен және ерте туылған мерез жасырын әйгіленімдерімен болып бөлінеді. Іштен туылған мерездің кеш дамитын түрі 2 жастан кейін дамиды.

Іштен туылған мерездің ерте дамиды түріне не тән:

- Ішкі ағзаларда гуммалардың және гумозды сіңбелер пайда болуы;
- Терідегі бөрітпелер, ауыз және мойын маңында эрозиялар;
- Бауыр 1,5 есе үлкейеді, оның арасында ақшыл – сары ошақтар пайда болады;
- Көкбауыр үлкейіп, қызыл – қоңыр түске ие болады.
- Сүйектерде өзгерістер (остеомиолит, остеохондрит) дамиды.

Іштен туылған мерездің кеш дамитын түріне не тән:

- Гетчинсон үштігі: мерездік креатит, алдыңғы тістердің бөшке тәрізді өзгеруі және кереңдік жатады. Робинзона— Фурнье симптоны, бас сүйек қаңқасының деформациясы.

Псевдопаралич Парро дегеніміз не:

- Псевдопаралич Парро дегеніміз остеохондрит нәтижесінде эпифиз бен диафиз аралығындағы сүйектің патологиялық сынуы.

Тума мерезді диагностикалауға қажетті критерийлер:

- 1) (обнаружения у ребенка активных проявлений сифилиса и положительных серологических реакций) Нәрестеде мерездің белсенді көріністерімен, серологиялық реакцияның оң болуы.
- 2) (наличия у матери выраженных проявлений сифилиса или скрытого бессимптомного сифилиса, выявляемого на основании положительных серологических реакций) Нәрестенің анасының мерезбен ауыратыны дәлелденуі.
- 3) (анамнетических данных, свидетельствующих о заболевании сифилисом матери, а также отца) Науқатың әкесінің және анасының мерезбен ауыатыны жайлы дәлелдемелер.
- 4) (акушерского анамнеза матери, а также результатов обследования других детей в семье) Анасының акушерлік анамнезі, отбасындағы басқа балардың тексерістен өткен қағаздары.
- 5) (сочетания активных проявлений третичного сифилиса с достоверными или вероятными признаками врожденного сифилиса) Аурдың көріністерінің ауру әйгіленмідерімен нақты сәйкес келуі.

Тума мерезді профилактикасындағы басты бағыт:

- Тума мерез профилактикасы антенатальді және постнатальді болуы тиіс. Антенатальді профилактика мерезбен ауыратын жүкті әйелдерді емдеуге негізделген. Постнатальді профилактика нәрестелерде мерездің көріністерінің бар жоғын анықтап, ауру нәрестені және оның анасын емдеуге негізделген.

A group of four healthcare workers, two men and two women, are shown from the chest up. They are wearing white surgical masks and light blue bouffant caps. They are dressed in teal and blue scrubs. The background is a solid light purple color. The text 'Назарларыңызга рахмет!' is overlaid in a large, red, serif font across the top of the image.

Назарларыңызга рахмет!

*Орындаган: Мукашова Назерке
Мамандыгы: Жалпы медицина
Тобы: 202*

Пайдаланған әдебиеттер:

Интернет сайттары: yandex.ru

google.com

